

Protocol

**Vertrouwenspersoon
AC TION
Enschede**

Inleiding

Seksuele intimidatie en ongewenste intimiteiten komen overal voor. Op school, op het werk en ook in de sport.

De schade die seksuele intimidatie aanricht kan groot zijn. Allereerst bij de slachtoffers, maar ook bij de vereniging en de sportbonden. Het kan het sportplezier bederven, leden kosten, prestaties van getalenteerde sporters verminderen.

De sportclub kan een actief beleid voeren om dergelijke problemen te voorkomen.

Beleid voeren tegen seksuele intimidatie is werken aan het bevorderen van een veilig sportklimaat. Zo kunnen sporters en vrijwilligers zich lichamelijk en geestelijk goed voelen binnen de vereniging. Een goed beleid zorgt ook voor snel ingrijpen, wanneer zich een incident voordoet. Dit om erger te voorkomen.

Dit protocol is een leidraad bij de preventie van seksuele intimidatie binnen de vereniging.

Daarnaast zijn er ook andere vormen van gedrag waarbij het informeren of het inschakelen van de vertrouwenspersoon mogelijk moet zijn. We kunnen hierbij o.a. denken aan pestgedrag.

Op zoek naar risicofactoren binnen de vereniging

Een sportvereniging kan helaas nooit alle risico's op seksuele intimidatie uitsluiten. Zoals sportblessures altijd kunnen voorkomen, zo kunnen leden van een vereniging schade oplopen door seksuele intimidatie. Wel kan het bestuur proberen de risico's zoveel mogelijk te beperken.

Risicofactoren

Uit onderzoek naar seksuele intimidatie en misbruik in de sport is bekend welke factoren risicoverhogend kunnen werken. Het beantwoorden van de volgende vragen kan helpen inzicht te krijgen in de risicofactoren die bij de vereniging van toepassing zijn.
(Denk aan een zelfkritische houding)

Sfeer of cultuur op de vereniging

- Hoe wordt er in het algemeen gereageerd als iemand iets aan de kaak stelt binnen de vereniging?
- Worden er veel grappen gemaakt over verbouwen, homo's, andere culturen?
- Is er beleid met betrekking tot de omgang tussen begeleiders en sporters?
- Is de cultuur prestatiegericht, hard en stoer?
- Is er sprake van een sterke groepsdruk? (denk aan "afgaan" in het bijzijn van anderen)
- Worden mensen aangesproken op ongewenst gedrag? (denk aan handtastelijkheden e.d.)?

Bespreekbaarheid seksuele intimidatie

- Ligt er een taboe op het tonen van de eigen kwetsbaarheid?
- Hoe wordt er gereageerd als iemand de omgangsnormen aan de kaak stelt?(kinderachtig?)
- Wordt er in het bestuur over seksuele intimidatie gesproken? Hoe?
- Wordt er door (kader)leden over seksuele intimidatie gesproken?(serieus of spottend?)
- Wordt de problematiek gebagatelliseerd? (bij ons gebeurt dit niet, je mag tegenwoordig ook niets meer)
- Is er beleid ter preventie van seksuele intimidatie en wordt daar ruchtbaarheid aangegeven?

Definities

Seksuele intimidatie is elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering in verbale, non- verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren.

“Alledaagse” seksuele intimidatie

Bij de meest voorkomende seksuele intimidatie (alledaagse) kan bijna iedereen zich wel iets bij voorstellen. Dubbelzinnige opmerkingen, het openlijk onderling vergelijken van het lichaam van sporters (of trainers) onheuse betiteling van hen die niet aan een ideaalbeeld voldoen.

Gedrag waar de één zich niet aan stoort, maar waar een ander zich ongemakkelijk bij voelt. Daarom is deze materie zo ingewikkeld. Het is een grijs gebied, waarvan de grenzen van persoon tot persoon verschillen.

Toch is het belangrijk oog te hebben voor deze, vaak als “onschuldig” betitelde vormen van seksuele intimidatie.

Deze aandacht voor bovenstaande betekent niet dat mensen in de sport elkaar niet mogen aanraken of dat de humor verdwijnt.

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via MSN) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

- Het gaat om een soort van fysieke, verbale of psychologische aanval of intimidatie
- De dader(s) is- of wordt gezien als- machtiger dan het slachtoffer
- Het is de intentie van de dader(s) om angst te veroorzaken bij, of schade te berokkenen aan het slachtoffer
- Het pesten is niet uitgelokt door het slachtoffer
- Er is sprake van herhaling
- Het beoogde effect wordt bereikt.
- De dader probeert medestanders tot pesten aan te zetten (de meeloopgroep)

Preventiebeleid.

Sfeer of cultuur bij de vereniging.

Het preventiebeleid zorgt voor een verenigingscultuur waarin mensen respectvol met elkaar omgaan. De omgang moet gericht zijn op de gelijkwaardigheid en veiligheid van meisjes en jongens, mannen en vrouwen, van welke leeftijd, geaardheid en afkomst dan ook.

Bestuurders en ander kader moeten hierin zelf het goede voorbeeld geven. Corrigerend optreden is in dit kader van groot belang.

Een respectvolle en open sfeer maakt het mogelijk dat moeilijkheden op allerlei gebieden bespreekbaar zijn. Klachten en kritiek worden doorgaans pas geuit als mensen weten dat zij serieus worden genomen en er niet persoonlijk op worden aangekeken.

Vertrouwenspersonen

Voor slachtoffers van seksuele intimidatie of ongewenste intimiteiten, of andere vormen van machtsmisbruik zijn er speciale vertrouwenspersonen.

De vertrouwenspersoon heeft de volgende taken:

- luisteren naar klachten en problemen
- nagaan of bemiddeling of informele afhandeling van de klacht wenselijk en mogelijk is
- in samenspraak met de hulpvrager bepalen van de te ondernemen stappen
- doorverwijzing naar de hulpverlening
- ondersteunen van de klager bij het indienen van een klacht bij bevoegd gezag of bij het doen van aangifte bij justitie
- nazorg verlenen

De vertrouwenspersoon handelt niet zonder toestemming van het slachtoffer. Informatie wordt strikt vertrouwelijk behandeld.

De vereniging kan kiezen om een interne of juist voor een externe vertrouwenspersoon aan te stellen

Het voordeel van een interne vertrouwenspersoon is dat deze bekend is in de vereniging. Het voordeel van een externe vertrouwenspersoon is dat deze onafhankelijk en objectief is. De drempel om met een probleem naar een vreemde te gaan is voor sommigen hoger en voor anderen juist lager. (Je kunt ook beiden aanstellen)

Benoeming, plaats en geheimhouding

1. Het klachtenbeleid voor de sportclub voorziet in de mogelijkheid van bemiddeling en advies van een vertrouwenspersoon bij een klacht over seksuele intimidatie.
2. De vertrouwenspersoon wordt voor een periode van 3 jaar door het bestuur en de AV benoemd. Herbenoeming na afloop van de termijn is mogelijk.
3. De vertrouwenspersoon wordt op eigen verzoek- of in geval van algemene veronachtzaming van de vervulling van zijn taken- door het bestuur tussentijds van zijn taak ontheven. (uit de functie gezet).
4. De vertrouwenspersoon functioneert volledig onafhankelijk.
5. De functie van vertrouwenspersoon is onverenigbaar met andere functies binnen de vereniging.
6. De vertrouwenspersoon is gebonden aan het “ambts” geheim
7. Als de vertrouwenspersoon voor langere tijd zijn functie niet kan vervullen benoemt het bestuur een plaatsvervanger.
8. De vertrouwenspersoon kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het bestuur.